

མ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ལྟ་བུ་མེད་པའི་མཚན་པ་གཞི།

མ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ལྟ་བུ་གཞི་ཞིབ་བཤེར་ཏུ་མཚན་གྱིས་ཞིབ་བཤེར་མཛད།

=====

༄༅། ཚཱ་མ་རིག་རྣམ་བཤད།

སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་བཙུམས།

མེ་རིགས་དཔེ་མཛུགས་ཁང་།

ཚོམ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་པ། ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས།

责任编辑： 阿旺平措

ཁ་བྱང་འཛིན་མཁན། འབས་ཤར་སྒྲོ་བ།

封面体字： 小侠达瓦

༩༩༥༥ ཚོམ་དྲིག་རྒྱུ་བཤད།

སྒྲོ་བས་རྒྱལ་གྱིས་བཅམས།

དཔེ་རྒྱུན་མཁན།

མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།

འབྲེལ་ས་སྒྲིག་མཁན།

མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་།

གནས་ཁུལ།

ལེ་ཅིན་རྟོ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཨང་14པ།

སྒྲིག་ཨང་།

100013

ཁ་བར་ཨང་གྲངས།

010 - 58130509

བརྒྱུད་འཛོལ་མཁན།

རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་ཏུ་དཔེ་ཚོང་ཁང་།

པར་འདེབས་མཁན།

དབྱི་རྩའི་པར་འདེབས་ཚད་ཀྱང་སི་ནས་པར་བཏབ།

དྲིལ་ཚད།

850mm × 1168mm 1/32

པར་ཤོག

18.625

པར་གཞིའི་སྒྲིག་ཁྲེངས།

2005ལོའི་ཟླ་10པར་པར་གཞི་དང་སོ་བསྒྲིགས།

པར་ཁྲེངས།

2005ལོའི་ཟླ་10པར་ལེ་ཅིན་ཏུ་པར་ཁྲེངས་དང་སོ་བརྒྱུབ།

པར་གྲངས།

0001 - 3000

ཕྱིན་ཚུངས།

སྒྲོ་བ་24.00

图书在版编目(CIP)数据

文学概论/多布杰.

- 北京:民族出版社,2005.10

ISBN 7-105-07278-4

I.文… II.多… III.文学理论-藏语 IV.10

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 115889 号

文 学 概 论

WENXUEGAILUN

出版发行	民族出版社
地 址	北京市和平里北街 14 号
邮 编	100013
印 装	北京市艺辉印刷有限公司印刷
经 销	各地新华书店
开 本	850mm×1168mm 1/32
网 址	www.e56.com.cn
印 张	18.625
版 次	2005 年 10 月第 1 版
印 次	2005 年 10 月北京第 1 次印刷
印 数	0001-3000 册
定 价	24.00 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文室电话:010-58130509)

ཚུལ་རིག་གསལ་བཤད།

གཅིག་ཐེངས་འདིར་པོད་ཡིག་ཆེད་ལས་སྒྲིབ་གཞི་ནི་“བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་འཇུགས་སྒྲུབ་”ཀྱི་དགོངས་དོན་བཞིན་ཚུལ་རིག་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐེངས་འདིར་ཚུལ་རིག་བྱས་པའི་སྒྲིབ་གཞིའི་ནང་《པོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་ལོ་རྒྱུས་》དང་། 《ཚུལ་རིག་ནཱ་བཤད་》《བརྟུན་ནཱ་བཤད་》《ཚུལ་རིག་གཤེབ་ལུང་རིག་པ་》《དཔལ་ས་ཚུལ་ནཱ་བཤད་》《ཉེ་ཚུལ་གཅེས་བསྐྱེད་》《པོད་ཀྱི་བརྟུན་ཚུལ་གཅེས་བསྐྱེད་》《དེར་ཚུལ་གཅེས་བསྐྱེད་》《བྱུང་མཐའ་》《ལེགས་ལུང་བརྟུན་འཇུག་སྒྲིབ་》《སྒྲིབ་འཁྱེད་པོད་ཡིག་སྒྲིབ་ཐབས་》《པོད་ཀྱི་རྩལ་དབྱེད་ས་ལོ་རྒྱུས་》བཅས་། སྒྲིབ་གཞི་བཅུ་གཉིས་ཡོད།

གཉིས། ཐེངས་འདིར་སྒྲིབ་གཞི་ཚུལ་རིག་གི་ཕྱིན་སྐབས་ནང་དོན་དང་། ཚུལ་པའི་ཐད་པོད་ཀྱི་སྒྲིབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཞིང་བཅུད་ལེན་གང་སྐབ་བྱ་བའི་མང་གཞིའི་ཚག་རྒྱལ་ཁབ་མཉེན་པོ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཉམས་སྦྱོར་དང་། ལེགས་ཆ་ལེན་གང་སྐབ་བྱས་ཏེ་སྒྲིབ་རྒྱུན་དང་། དེར་རབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མཆོན་གང་སྐབ་དང་། སྒྲིབ་གཞིའི་ཆོན་རིག་རང་བཞིན་དང་། བེད་སྒྲིབ་རང་བཞིན་། རྩལ་རབས་རང་བཞིན་མཆོན་གང་སྐབ་བྱས་ཡོད་པས། སྒྲིབ་གཞི་འདི་དག་མཆོད་མཉམས་སྒྲིབ་ལྷ་ཁག་གི་པོད་སྐད་ཡིག་ཚུལ་རིག་ཆེད་ལས་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཆེད་ལས་དང་། རིག་ཆོན་ཁག་ནང་སྒྲིབ་ཆོག་པ་མ་ཟད། ཡིག་ཞིང་སྒྲིབ་བྱིད་དང་། རང་སྒྲིབ་རྒྱལ་ས་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་གཞིར་ཡང་སྒྲིབ་ཆོག་

གསུམ། ཐེངས་འདིར་སྒྲིབ་གཞི་ཚུལ་རིག་གི་ཕྱིན་སྐབས་མར་ཁེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཇུག་བྲིད་འག་ཆེད་ལས་ཀྱི་མང་གཞིའི་གཞུང་ལུགས་དང་། མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ། མང་གཞིའི་ཚལ་རྩལ་བཅས་གཙོ་གནད་དུ་བཟུང་ཉེ་སྒྲིབ་

གཞིའི་ནང་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པ་དང་། གསེ་རྒྱུང་གི་དམིགས་ལྟལ་དང་ཁ་མི་
འབྲལ་བ་བཅས་ཀྱི་བྲང་བྱ་བརྟོན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐོག་པ་པོའི་རྒྱ་ཚད་མི་
འདར་བའལ། ཡང་ན་ཐོག་མའི་འདུན་པ་བཞིན་མ་ཡུང་བའི་ཞན་ཆ་དང་།
ཆད་ལྷན་མི་འུར་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱིད་པས། རྫོབ་ཆེན་རྫོབ་གཞིའི་སྤྱད་ཆད་དང་།
ཡང་སྤྱོད་པོད་ཤད་ཡིག་གི་རྫོབ་གཞིའི་འདུགས་སྤྱན་ཡག་པོ་ཡོང་མྱོར་རྒྱ་ཆེའི་
མཁས་དབང་དང་། རྫོག་པ་པོ་ནས་ཙུ་ཆེའི་དཀོང་ས་འཆར་ལྷག་ཚུལ་ཡོང་བར་
རེ་རྫོན་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

བཞི། རྫོབ་གཞི་ཚུམ་ཐོག་གི་ཤད་ཤུགས་རྫོབ་གཞི་དང་། རིག་ཆན་སོ་སོའི་
བྱད་ཆོས་གཙོ་པོར་བཞག་པ་ལས། ཚུམ་ཐོག་གི་རྣམ་པ་གཅིག་ལྟར་ཡོང་ལྟར་
བྲང་བྱ་བརྟོན་མེད།

ལ། རྫོབ་གཞི་འདི་དག་ནི་ཁོད་རྫོང་ས་རྫོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་པོད་རིག་པའི་
ཆན་ཁག་དང་རྒྱ་ཚལ་ཆན་ཁག་གཉིས་ནས་ཚུམ་ཐོག་འགན་འཁུར་བཞེས་པ་
དང་། རྫོབ་ལྷན་ཆེད་མངགས་སྤོལ་རྒྱན་རྫོབ་གཞིའི་ཚུམ་ཐོག་ལྷན་ཁང་
བཅུགས་ཏེ་མཆུབ་བྱིད་དང་། ཞིབ་བཤེར་གྱི་འགན་འཁུར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
གོང་འོག་མཐུན་འགྲེལ་གི་ལས་དོན་བྱས་ཡོད།

དུག རྫོབ་གཞིའི་སྤྱད་ཆད་འགན་ལེན་ཡོང་ཆེད་ཆན་ཁག་དང་། རྫོབ་
ལྷན་རྒྱ་ཆེས་སུ་ཞིབ་བཤེར་བཅོ་བཙས་བྱས་རྗེས་རྫོབ་གཞི་འདུགས་སྤྱན་གྱི་
དགོས་འདུན་བཞིན་རྫོང་ས་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་རྫོབ་གཞིའི་ཞིབ་བཤེར་
བྱས་ཏེ་རིག་པའི་ལྟ་བུ་དང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱད་ཆད་འགན་ལེན་ཡོང་གང་
སྟབས་བྱས་ཡོད།

བདུན། ཐེངས་འདིའི་རྫོབ་གཞི་ཚུམ་ཐོག་གི་ལས་དོན་ནང་པོད་ཀྱི་རྫོབ་
གསེ་དང་། ཞིབ་འདུག་ལས་རིགས་ཁག་གི་པོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་རྣམ་
པའི་འཇུགས་ཆེའི་བྱབ་རྒྱུར་དང་། བྱང་གོའི་མཆོ་རྫོབ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གི་བྱབ་
རྒྱུར་ཐོབ་པར་ཞུའདྲེད་དུས་ནས་སྟགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན།

སྒྲུབ་གཞི།

ཐོད་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཚལ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་བརྒྱད་རིམ་ནང་དུ་
མི་རབས་སྐུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཚལ་གྱི་ནང་དོན་ལ་གཞིགས་ཏེ་དེའི་ར་
མོད་དང་། བྱད་ཚོས། རྒྱས་པ་སོགས་སྟུགས་གང་ཅིའི་ཐད་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་བཅུ་
ཡོད་ལ། ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཚལ་ལ་འཛིན་པའི་ཉལ་བ་གང་མང་ཞིག་བརྟོན་ཚུང་
ནའང་དེ་དག་གཅིག་སྟེང་གིས་དེབ་ཐེར་ཞིག་བྲུབ་ཐེད་པར་ཁ་འཁོར་དུ་གནས་
ཡོད། དེས་ན་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཚལ་གྱི་བྱད་ཚོས་
དང་མཐུན་པའི་སྒྱིར་བྲུབ་ཆེ་བའི་ཚུལ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་
འེས་པར་དུ་བྲུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཁ་ཚད་དཀོས་གཏུགས་ཀྱི་གནས་སུ་མཆིས་ལ་སྒྲོང་ཆ་
འདི་འེས་པར་དུ་ཁ་གསལ་བྱེད་དཀོས་པ་ཞིག་ཡིན།

མིའི་རིགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འགྲོ་ཚུགས་ཏེ་སྐྱེ་ཤེས་དོན་གོ་བའི་དུས་ནས་
བརྒྱུད་སྐད་བརྟགས་ལ་བའི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་མིང་ཚིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་སྦྱར་བ་སྟན་
པ་དང་མི་སྟན་པའི་དབྱེ་བ་རང་ལུགས་སུ་ཆགས་པ་ནི་གོར་མ་ཆགས་དེའི་སྒྱིར་
སྟན་དག་དང་སྐྱེ་རིག་པའི་གཞུང་ཞེས་པ་དངོས་སུ་ཐེད་ནའང་ར་མོའི་ཤེས་བྱ་
མང་པོ་ཞིག་གནའ་དུས་ནས་བྱུང་བ་དང་། དེའི་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་མ་
རྒྱས་ཀྱང་མི་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་ཐོད་རིགས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།
མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཆེས་ཐོག་མའི་ཚུལ་རིག་གི་ནང་ནས་དར་སྐྱོས་
ནི་སྟན་དག་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཚུལ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཞེས་
པའང་སྟན་དག་གི་གཞུང་ལ་གོ་བ་ཡིན།

དཔེར་ན། རྒྱ་བ་སྟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཚུལ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་

ལུགས་ཡང་དང་པོ་དེ་ནི་ སྤུ་ལའ་བྱ་(སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ན་427 - 347)《སྤུ་ལའ་
བྱ་འཛིན་རིག་མཁུ་ཙལ་སྐོར་གྱི་བཀའ་མོལ་སྤྱུགས་བསྐྱེགས་》ཞེས་པ་དང་། ཡལ་
ལེ་སེ་ཏེ་བའ་(སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ན་384 - 322)ཡིས་མཛད་པའི་《སྤྱུག་རག་རིག་པ་》
དང་ཏ་ཡའ་སི་ཡིས་(སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ན་65 - 8)མཛད་པའི་《སྤྱུག་རག་གི་མུ་ཙལ་》
ཞེས་པ་དེ་དག་ཡིན་ལ་མི་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་དག་ལ་འཇམ་གྱིང་གི་ཆེས་ཐོག་མའི་
ཙམ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། རོད་རིགས་ཀྱི་ཙམ་
རིག་མུ་ཙལ་ནང་དུ་ཡང་སྤྱུག་རག་གི་གཞུང་དེ་འཕེལ་བྱས་ལུགས་ཆེར་ཕྱིན་
ཞིང་། ལུགས་ཀྱི་སྤྱུག་རག་དང་དེའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་རང་
ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་དངོས་དང་བྱང་འཕེལ་བྱས་པའི་ཕྱིན་ཕྱིས་བོད་
ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ལྷུར་བ་རེད། འོན་ཏེ་
ཙམ་རིག་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འཕེལ་བྱས་འགྲོ་བའི་ནང་དུ་རིམ་བཞིན་
སྤྱུག་རག་ནི་ཙམ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དུ་ཙམ་རིག་གི་ལྷན་མི་
འབྲེལ་བ་ཞིག་དང་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་པའི་ལུས་རྒྱུ་ཏུ་ཞིག་ཏུ་འལྷུར་བ་ལས།
ཙམ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་སྤྱུག་རག་གི་གཞུང་ལ་གོ་བྱེད་པ་ཞིག་
མ་ཡིན། དཔེར་ན། ཙམ་རིག་ཅེས་པའི་བ་སྤྱུག་དེར་ཐོག་མར་མོ་རྒྱས་དང་།
ཙམ་རིག་གི་བཅའ་མཐུན་དེ་བ་སོགས་གང་ལྟར་དེ་བ་ཐེར་དུ་འཁོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་
ཙམ་མར་ཙམ་རིག་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་འལྷུར་བ་དེས་ཙམ་རིག་ཕྱིན་
ཏེ་བཅའ་མཐུན་ཚོས་ཁོ་ནར་གནའ་ཙམ་དང་། བར་ཙམ། དང་ཙམ་སོགས་ཀྱི་
དབྱེ་བཞིན་ལ། ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་ལྷ་ཙམ་རིག་གི་དེ་བ་ཐེར་ཞིག་ལ་ཙམ་རིག་
གི་དཔེ་དེ་བ་ཅེས་བརྗོད་ན་དགོད་པོའི་རྒྱ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་ད་ལྟ་
འཇམ་གྱིང་གི་མེས་བྱ་ཀུན་པམ་རྒྱུ་ལྟེན་པེས་དང་བརྒྱ་ལེན་བྱས་པ་བརྒྱུད་དེ་
སྤྱུག་ཙམ་ཙམ་དང་མ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་བྱས་དང་གསར་བསྐྱུན་བྱས་ཏེ་མིའི་
རིགས་ཀྱི་མེས་བྱའི་ལུང་པོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་བརྗོད་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་
འདིར་བོད་རིགས་ཀྱང་རང་རེའི་མེས་པོའི་ལུང་བཞག་ལ་འདོད་སྤྱོད་ཚུལ་ནས་

མི་རྒྱུད་པར་རྒྱལ་གྱི་ལུལ་བྱུང་གི་འབྲས་བྱ་རྒྱལ་སྐྱེད་འཛིན་བྱས་ཁར་རྒྱལ་ཐོན་
རྒྱུ་ལེན་དང་། མེད་པ་གསར་གཏོད། མི་འདར་ཁ་སྐོར་བཅས་བྱས་ཏེ་མེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ཞིབ་རྒྱས་དང་འབྲས་ཚར་དུ་གཏོར་རྒྱ་ནི་དུས་རབས་ཀྱིས་གནང་
བའི་འོས་འགན་ཡིན་ལ་ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ཐོད་རིགས་ཀྱི་ཚུམ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་
ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་རྒྱ་ཆལ་གྱི་ལྟ་བ་གང་མང་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་
འགའ་རེས་ནི་གཞུང་ཡུགས་ཀྱི་སྤྲེང་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། འགའ་
རེས་ནི་མཁས་པའི་རྒྱགས་ཚུལ་དུ་བར་སྐྱོར་དུ་གནས་པ་དང་། འགའ་རེས་ནི་
རིམ་བཞིན་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་ལྟ་བ་ཞིག་དུ་བྱུར་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ནི་མཁས་པ་མ་
མ་དག་གིས་རྒྱལ་རིང་གི་ལག་ལེན་ཁོང་དུ་བསམ་གཞིགས་མཛད་པའི་འབྲས་བྱ་
ཡིན་ཞིན་ཚུམ་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆལ་ལྟ་བར་
བརྩི་འཛིན་དང་དེ་ལས་ངེས་དོན་གསར་པ་ཞིག་འཆོལ་རྒྱ་ནི་ཆེས་གལ་ཆེ་བ་
ཞིག་ཡིན། དེ་མིན་ཐོད་ཀྱི་ཚུམ་རིག་གི་ཁོང་དུ་ཆོས་ཡུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འོ་རྒྱ་བཞིན་
འདྲེས་ཡོད་ལ་སྐབས་འགར་ཚུམ་རིག་གི་སྒོག་ལྟ་བུར་བྱུར་ནས་གོ་གནས་གལ་
ཆེན་ཞིག་བཟུང་ཡོད། དེས་ན་རང་ཆོས་ཆོས་ཡུགས་ནི་ཆོང་དད་དང་བསྐྱེད་
ཁོན་ར་བརྩི་བའི་ལྟ་རྒྱུ་དོར་ནས། ཆོས་ཡུགས་དེ་ཡང་དུས་རབས་ངེས་ཅན་
ཞིག་གི་ནང་བྱུང་བའི་མི་རྒྱལ་སྐྱེད་བསམ་སྤྱིའི་འཛིན་སྐྱབས་ཤིག་གསལ་མི་རིགས་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་རིག་པ་ཞིག་དང་སྒོལ་རྒྱུན་ཞིག་ ཡང་ན་མེས་པར་བྱ་བའི་
རྒྱལ་ཁབ་ས་ཤིག་དུ་བརྩིས་ནས་ཆོས་དང་། ཆོས་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་གསལ་པོ་ལྟུ་
དང་ཆོས་ཡུགས་ཀྱིས་ཚུམ་རིག་གི་རྒྱལ་པ་འཕེལ་རྒྱས་དང་ནང་དོན་ལྷན་སྐྱེས་
ཆོགས་སུ་བཏར་བའི་ཁྱད་གཞིའི་སྤྲེང་ཆོས་ཡུགས་དང་ཚུམ་རིག་གི་འབྲེལ་བ་
དང་། ཁྱད་ཆོས་སྒྲགས་ལ་ཞིབ་དབྱེད་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ལ། ཡང་ངེས་པར་
དུ་དེར་རབས་ཀྱི་ཚུམ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་
ཁྱད་གཞིའི་སྤྲེང་ཐོད་ཞི་བའི་བཅའ་ས་འགྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཚུམ་རིག་གསར་ཚུལ་ལག་

ལེན་དངོས་ལས་བྱུང་བའི་ཉམས་ཚུང་གསར་པ་རྣམས་ཕྱི་བརྒྱུམས་བྱས་ནས།
 དེར་རབས་ཐོད་ཀྱི་ཚྭ་རིག་བྱ་འགྲུལ་ལས་བརྟན་པའི་གནད་དོན་གསར་པ་
 རྣམས་ལ་འབྲེལ་བཤད་བྱ་དགོས་པ་རེད། དེར་རབས་ཐོད་ཀྱི་ཚྭ་རིག་ནི་ཕྱི་
 བར་གི་ཚྭ་རིག་གསར་ཚྭ་གི་རྣམ་པ་དང་ཚྭ་ཐབས་ལྷ་ཚོགས་ལ་སྐྱབ་སྐྱབ་
 དང་ཚྭ་རིག་གི་ཐབས་རྒྱན་མང་པོའི་ཤན་ཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་དེར་
 རབས་ཀྱི་ཚྭ་རིག་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡང་གནད་དོན་འདི་ལས་གཤམ་
 སྤོལ་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པས་དུས་རབས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ལྟ་བུའི་དེར་རབས་ཀྱི་ཚྭ་
 རིག་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཆགས་བྱུང་བྱེད་དགོས་པ་རེད། དེ་ལྟར་
 དེབ་ཐེར་འདིའི་ནང་དུ་ཚྭ་རིག་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྟན་དང་
 མཚན་ཉིད་འགའ་རེ་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་མཁས་པའི་ལུང་
 འགའ་རེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཅམ་ལས་དཔེར་བརྗོད་པལ་ཆེ་བ་ནི་ཐོད་རིགས་ཀྱི་
 ཚྭ་ཐ་པ་པོའི་བརྒྱུས་ཚོས་ལས་བརྟན་ཞིང་ཐོད་རིགས་ཀྱི་ཚྭ་རིག་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་
 འཕེལ་ཚུགས་དང་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོར་བབྱུང་སྟེ་ཚྭ་འབྲི་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་
 ཁོ་པོའི་རིག་གནས་རྩ་ཆད་དམའ་བ་དང་ལྟ་རྒྱ་དང་ཐོས་རྒྱ་རྒྱུང་བར་བརྟེན་
 སྟོན་སྟོན་མཁས་དབང་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚྭ་རིག་སྐྱུ་རྩལ་བསམ་བྱིས་མི་བྲལ་
 པ་ཞིག་མཛད་ཡོད་ཀྱང་། དོན་བཟང་རོ་བཅུད་ཚུང་བའི་སྐལ་བས་དཔེན་
 ཞིང་། ཟབ་ཅིང་ཡངས་ལ་རྟོག་བྲལ་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཚོར་མཆར་དུ་དངར་བའི་
 དྲི་ལྗན་མེ་ཉོག་ལྷ་ཚོགས་རྣམ་པར་བཞད་ཅིང་། མདངས་དང་བཟོ་དབྱིབས་
 གངས་ལས་འདས་པའི་བྱད་ཚོས་གཅིག་དུ་འཚོགས་པར་དེ་དག་གི་བྱད་ཚོས་
 འབྲེད་པའི་ལྷང་བརྟེན་དཀར་ལ། ཚྭ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་
 ཆད་ཞན་པའི་དབང་གིས་དེབ་ཐེར་འདིའི་ནང་ནོར་འབྲུལ་དང་འགལ་འཛུལ་
 ཡོང་སྟེད་པས་གཞུང་གནས་དཔྱོད་ལྗན་རྣམས་ཀྱིས་དཀོངས་འཆར་དང་ཡོ་
 བསྟར་གནད་རྒྱའི་རེ་བསྐྱེད་ཐག་པ་ནས་ལྷ་བ་ལགས་སོ།།

མཉམ་པ།

ཚུམ་རིག་མུ་ཚལ་གཞུང་ཕྱགས་པ་མཐའ་ནི་ཡས་ཤིང་།
དབང་རྒྱལ་བདག་འདྲེ་སྒྲོ་རོར་གཤོང་བ་ནི་དཀའ་ཡང་།
ད་ཉེ་དུས་དང་འཆམས་པའི་ཚུམ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅས།
མྱག་རུམ་ལག་འདྲེ་བྱེད་པའི་ནམ་ཚུལ་ནི་སྤངས་ནས།
གནད་འགྲེལ་འོད་སྤང་སྤང་ཆེ་འི་ཐེགས་མ་ནི་ཚུམ་ཞིག།
གཞུང་ཕྱགས་སྤེང་བའི་ཁུལ་གྱིས་སྒྲོན་རྒྱུང་འདི་སྤར་རོ།

དཀར་ཆག

ཐུང་གཞི།	1
འབྲུ་དང་པོ། ཚུམ་རིག་གི་རྩ་བའི་སྒྲིང་།	1
ས་བཅད་དང་པོ། ཚུམ་རིག་གི་རྩ་བའི་རིག་པའི་རྩ་བའི་དང་། ཐུང་ཚུལ་སྒྲིང་།	1
དང་པོ། སྒྲིང་བཤད།	1
གཉིས་པ། ཚུམ་རིག་གི་རྩ་བའི་སྒྲིང་།	8
གསུམ་པ། ཚུམ་རིག་གི་འབྲུང་ཚུལ་སྒྲིང་།	11
ས་བཅད་གཉིས་པ། ཚུམ་རིག་གི་སྒྲིང་ཆོག་གི་འཆོ་བ་ཚུར་སྒྲུང་། བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།	22
དང་པོ། སྒྲིང་ཆོག་གི་འཆོ་བ་ནི་ཚུམ་རིག་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲུང་། ཐུང་ཚུལ་ཡིན།	24
གཉིས་པ། ཚུམ་པ་མི་འདྲ་བའི་བཅམས་ཚུལ་ཡོད་དོ་ཙམ་སྒྲིང་ཆོག་གི་འཆོ་བ་མཚོན་པར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།	29
གསུམ་པ། མེས་སྐུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིང་ཚུལ་པ་པོ་“རང་རྩ་སྐུ་མེས་སྐུ་ལོ་རྒྱུས་”དང་“རིག་སྒྲིང་བརྒྱུད་པ་”དང་“ལས་ལྟུ་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་”ཡང་ན་“ལྷ་ཡིས་གནང་བ་”ཡིན་ཞེས་པའི་ལྷ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིང་།	40
ས་བཅད་གསུམ་པ། ཚུམ་རིག་གི་དངོས་ཡོད་རང་བཞིན་དང་ཚུགས་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིང་།	47
དང་པོ། དངོས་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲིང་།	47

གཉིས་པ། ཚུགས་ལྷུང་གི་རང་བཞིན་སྟོར།	54
ས་བཅད་བཞི་པ། ཚམ་རིག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཚུར་ སྤང་བྱེད་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱུང་ཚེས་ཀྱི་སྟོར།	59
དང་པོ། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མི་འདྲ་བ།	60
གཉིས་པ། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ།	64
གསུམ་པ། ལུས་པ་དང་ཤུགས་སྤྱེན་མི་འདྲ་བ།	71
བཞི་པ། ཚུགས་མང་པོའི་ཐད་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཚུར་ སྤང་བྱས་ཆོག་པ།	72
ས་བཅད་ལྔ་པ། ཚམ་རིག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ལུས་པའི་སྟོར།	74
དང་པོ། ཚམ་རིག་གི་ངོས་འཛིན་གྱི་ལུས་པའི་སྟོར།	74
གཉིས་པ། ཚམ་རིག་གི་སྤྱོད་གསའི་ལུས་པའི་སྟོར།	82
གསུམ་པ། ཚམ་རིག་གི་མཛེས་དཔྱད་ཀྱི་ལུས་པའི་སྟོར།	84
ཡེ་ཤུ་གཉིས་པ། གསར་ཚོམ་གྱི་སྟོར།	90
ས་བཅད་དང་པོ། བརྒམས་ཚེས་གསར་ཚོམ་བྱེད་པའི་བརྒྱད་ རིམ་གྱི་སྟོར།	91
དང་པོ། གསར་ཚོམ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན།	91
གཉིས་པ། གསར་ཚོམ་བརྒྱད་རིམ་གྱི་ཚ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོར། ...	95
གསུམ་པ། རྒྱ་ཚལ་གྱི་ལུས་འགོད་ཀྱི་སྟོར།	104
བཞི་པ། རིག་སྟོང་བརྗོད་བའི་སྟོར།	108
ལྔ་པ། ཚམ་འབྲི་དངོས་སུ་བྱེད་པ།	112
དྲུག་པ། རྒྱ་ཚལ་གྱི་བདེན་པའི་སྟོར།	113
ས་བཅད་གཉིས་པ། གཟུགས་བཀོད་བསམ་གཞིགས་དང་ བསམ་སྒྲིའི་བཀོད་ཤུགས་ཀྱི་སྟོར།	117

དང་པོ། གཞུགས་བོའ་དང་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་སྒྲིང་།	117
གཉིས་པ། བསམ་སྒྲིང་བོའ་དང་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲིང་།	123
གསུམ་པ། ཁྱི་མཚན་གྱི་བསམ་གཞིགས་དང་གཞུགས་བོའ་དང་ བསམ་གཞིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲིང་།	127
ས་བཅད་གསུམ་པ། གསར་ཚཱ་དེ་དཔེ་མཚན་ཅན་དུ་བསྒྱུར་ དགོས།	131
དང་པོ། དཔེ་མཚན་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་གོ་དོན།	132
གཉིས་པ། དཔེ་མཚན་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཚ་བའི་རེ་ འདུན་གྱི་སྒྲིང་།	136
གསུམ་པ། དཔེ་མཚན་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྩ་ལྡན་གྱི་བྱེད་ཐབས་ སྒྲིང་།	142
ས་བཅད་བཞི་པ། གསར་ཚཱ་བྱ་ཐབས་དང་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲིང་།	154
དང་པོ། འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དང་ཚཱ་རིག་གསར་ཚཱ་ བྱ་ཐབས།	155
གཉིས་པ། འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དང་གསར་ཚཱ་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ འབྲེལ་བའི་སྒྲིང་།	160
ས་བཅད་ལྔ་པ། དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་དང་འཆར་ཡན་རིང་ ལུགས་ཀྱི་སྒྲིང་།	171
དང་པོ། དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཚཱ་ཐབས་སྒྲིང་།	171
གཉིས་པ། ཁྱི་ཚཱ་གསར་རིང་ལུགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཀྱི་ སྒྲིང་།	189
གསུམ་པ། གནའ་རབས་རིང་ལུགས་དང་རང་བྱུང་རིང་ ལུགས་ཀྱི་སྒྲིང་།	191

བཞི་པ། འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཚུམ་ཐབས་སྒྲིར།.....	200
ལྔ་པ། དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་དང་འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་ ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲིར།	209
དྲུག་པ། གསར་བཞེད་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་དང་གསར་བཞེད་ འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་བྱུང་འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པ།	215
བདུན་པ། གསར་ཚུམ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲེ་མང་རང་བཞིན་དེར་ རབས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲིར།	230
ས་བཅད་དྲུག་པ། ཚུམ་རིག་གི་བྱུང་ཉམས་དང་། གྲུབ་མཐའ། བསམ་པའི་རྒྱབ་སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲིར།	254
དང་པོ། ཚུམ་རིག་གི་བྱུང་ཉམས་སྒྲིར།	254
གཉིས་པ། ཚུམ་རིག་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲིར།.....	267
གསུམ་པ། ཚུམ་རིག་གི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲིར།	282
བཞི་པ། ཚུམ་རིག་གི་བསམ་པའི་རྒྱབ་སྐྱོད་སྒྲིར།	289
ལེའུ་གསུམ་པ། བརྒྱམས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིར།	292
ས་བཅད་དང་པོ། གཟུགས་བརྟན་གྱི་བྱུང་ཆོས་སྒྲིར།.....	292
དང་པོ། ཞིབ་ཐུང་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ། ཚེར་སྤང་གི་ རང་བཞིན་ལྡན་དགོས་པ།	293
གཉིས་པ། ལྷ་ཆལ་གྱི་གཅིག་བསྟུང་རང་བཞིན་ལྡན་ དགོས་པ།	298
གསུམ་པ། མཛེས་དཔྱད་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་ལྡན་དགོས་པ།.....	302
ས་བཅད་གཉིས་པ། དཔེ་མཆོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྒྲིར།.....	309
དང་པོ། གོ་དོན་འབྲེལ་བ།.....	310
གཉིས་པ། དཔེ་མཆོད་གཟུགས་བརྟན་གྱི་བྱུང་ཆོས་སྒྲིར།	313

ས་བཅད་གསུམ་པ། བཅམས་ཚུལ་གྱི་བརྒྱུད་དོན་སྐོར།	330
དང་པོ། བཅམས་ཚུལ་གྱི་ནང་དོན་འབྲེལ་བ།	330
གཉིས་པ། བཅམས་ཚུལ་གྱི་བརྒྱུད་བྱེད་སྐོར།	332
གསུམ་པ། བརྒྱུད་བྱ་གཙོ་བོ།	338
ས་བཅད་བཞི་པ། བྱུང་རིམ་དང་སྒྲིག་གཞིའི་སྐོར།	345
དང་པོ། བྱུང་རིམ་གྱི་སྐོར།	345
གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞིའི་སྐོར།	363
གསུམ་པ། བྱུང་རིམ་དང་སྒྲིག་གཞིའི་འབྲེལ་བ་དང་བྱུང་ པར་སྐོར།	372
ས་བཅད་ལྔ་པ། ཚུལ་རིག་གི་སྐད་ཆ་དང་དེའི་བྱུང་ཚུལ་སྐོར།	374
དང་པོ། ཚུལ་རིག་གི་སྐད་ཆ་དང་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ གྱི་རག་སྒྲིག་གི་སྐད་ཆའི་འབྲེལ་བ་དང་བྱུང་པར་སྐོར།	375
གཉིས་པ། ཚུལ་རིག་གི་སྐད་ཆའི་བྱུང་ཚུལ་སྐོར།	387
གསུམ་པ། ཚུལ་རིག་གི་སྐད་ཆ་སྐྱབ་སྐྱབ་དང་བཙ་སྐྱབ་ དང་ལས་སྐྱབ་བྱ་བྱེད་སྐོར།	406
ས་བཅད་དྲུག་པ། མི་སྣ་དང་ཁོར་ཕྱག་གི་སྐོར།	422
དང་པོ། མི་སྣའི་སྐོར།	422
གཉིས་པ། ཁོར་ཕྱག་གི་སྐོར།	428
གསུམ་པ། མི་སྣ་དང་ཁོར་ཕྱག་གི་འབྲེལ་བའི་སྐོར།	433
ས་བཅད་བདུན་པ། ཚུལ་ལུས་གྱི་དབྱེ་བའི་སྐོར།	438
དང་པོ། ཚུལ་ལུས་གྱི་དབྱེ་སྐོར་མི་འདྲ་བའི་གོ་དོན་སྐོར།	438
གཉིས་པ། ལྷན་ཚེག་གི་སྐོར།	440
གསུམ་པ། ལྷན་ཚེག་གྱི་སྐོར།	450
བཞི་པ། བཅམས་སྐྱབ་གི་སྐོར།	453

ལུ་པ། རྒྱུ་གར་གྱི་སྐྱོད། 456

རྒྱལ་པ། རྒྱུ་གར་རྒྱུ་དང་བརྒྱུ་འཕྲིན་རྒྱུ་གར།..... 464

ལུ་པ་པོ་པ། ཚུལ་རིག་རྣམ་བཤད་དང་རྒྱུ་ལོན་བརྒྱུད་

རྒྱུ་ལོན་སྐྱོད། 468

ས་བཅད་དང་པོ། ཚུལ་རིག་གི་རྣམ་བཤད་སྐྱོད།..... 468

དང་པོ། ཚུལ་རིག་རྣམ་བཤད་ཕྱི་དང་པོ་པོ་དང་ལྷན་

ཚུལ་སྐྱོད། 468

གཉིས་པ། ཚུལ་རིག་རྣམ་བཤད་སྐྱོད་སྐྱོད་ལྷན་སྐྱོད།..... 473

གསུམ་པ། ཚུལ་རིག་རྣམ་བཤད་གི་རྣམ་པོ་སྐྱོད། 474

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཚུལ་རིག་གི་རྒྱུ་ལོན་བརྒྱུད་རྒྱུ་ལོན་སྐྱོད། 478

དང་པོ། ཚུལ་རིག་གི་རྒྱུ་ལོན་བརྒྱུད་པོ་པོ་དང་

རྣམ་པོ་སྐྱོད། 480

གཉིས་པ། ཚུལ་རིག་གི་རྒྱུ་ལོན་བརྒྱུད་པོ་པོ་པོ་

གཉིས་སྐྱོད། 493

གསུམ་པ། ཚུལ་རིག་གི་རྒྱུ་ལོན་བརྒྱུད་པོ་པོ་སྐྱོད། 516

བཞི་པ། ཚུལ་རིག་གི་རྒྱུ་ལོན་བརྒྱུད་པོ་པོ་པོ་པོ་

དཀོས་པོ་པོ་པོ་པོ་ 525

ལུ་པ་ལྔ་པ། ཚུལ་རིག་གི་འཕེལ་རྒྱས་དང་རྒྱུ་ལོན་འཕྲིན་

གསར་གཏོད་སྐྱོད། 531

ས་བཅད་དང་པོ། ཚུལ་རིག་གི་འཕེལ་རྒྱས་སྐྱོད། 531

དང་པོ། དཔལ་འཕྲོད་ཀྱི་མང་གཞི་ནི་ཚུལ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་འཕྲོད་

རྒྱུ་ལོན་གཏོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷན་པོ་པོ་པོ་པོ་པོ་ 531